

VYSOKÁ ŠKOLA KREATIVNÍ KOMUNIKACE

Katedra literární tvorby

Studijní program: Vizuální a literární umění

Studijní obor: Literární tvorba

Marie Jiráková

Teoretická část

ČESKO-FRANCOUZSKÝ KULTURNÍ TRANSFER BĚHEM
1. REPUBLIKY

Czech-French Cultural Transfer During the First Republic

Praktická část

ČERVENÁ NIT OSUDU
The Red Thread of Fate

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Eduard Burget, Ph.D.

Praha 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Česko-francouzský kulturní transfer* a její praktickou část s názvem *Červená nit osudu* vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně a že jsem uvedla všechny použité prameny a literaturu, ze kterých jsem čerpala. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely studia a výzkumu.

V Praze dne.....

Podpis autora:

Ráda bych poděkovala panu PhDr. Eduardu Burgetovi, Ph.D., vedoucímu této bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady a trpělivost při psaní této závěrečné práce. Rovněž bych ráda poděkovala panu PhDr. Antonínu Kudláčovi, Ph.D. za pomoc a ochotu při získávání potřebných informací a za rady, které mně jím byly poskytnuty.

ABSTRAKT

Hlavním cílem této bakalářské práce je zaměřit se na kulturní transfer mezi francouzskou a českou kulturou v době 1. republiky, jejich vzájemné prolínání a ovlivnění. Toho se snažím dosáhnout pochopením významu a procesu kulturního přenosu a následného rozboru daného procesu na dílech českých autorů, žijících ve Francii na začátku 20. století.

KLÍČOVÁ SLOVA

Kulturní transfer, František Kupka, Bohuslav Reynek, kultura, literatura, výtvarné umění

ABSTRACT

The main objective of this bachelor's thesis is to focus on cultural transfer between French and Czech culture in the time of the First Republic and their mutual influence. I try to achieve this by understanding the meaning of cultural transfer and following analysis of the process itself on the work of Czech authors, who lived in France in the beginning of the 20th century.

KEY WORDS

Cultural transfer, František Kupka, Bohuslav Reynek, culture, literature, fine art

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Co je to kulturní transfer?.....	8
3. Upevňování vlivu Francouzské republiky v nově vzniklém Československu	11
4. František Kupka.....	13
5. Bohuslav Reynek	17
6. Závěr	21
Praktická část.....	24

1. Úvod

V této bakalářské práci bych ráda představila a prokázala kulturní přenos mezi francouzskou a českou kulturou v období 1. republiky. Ráda bych to ukázala na dílech význačných českých umělců, kteří ve svých nejlepších tvůrčích letech působili ve Francii nebo s ní byli spojeni. Konkrétně se jedná o výtvarníka Františka Kupku a grafika a spisovatele Bohuslava Reynka. Tito dva, tak z povahy odlišní lidé, měli spoustu společného.

V první části své práce se věnuji objasnění pojmu kulturní transfer, abychom se v další části mohli zabývat zkoumáním onoho pojmu na konkrétních dílech českých autorů.

Cílem této práce není kritický rozbor díla jmenovaných autorů, ale prokázání francouzského vlivu na jejich život a tvorbu. Samozřejmě francouzský vliv najdeme u mnoha dalších českých autorů a umělců, nicméně tito dva se mi zdáli být vhodnými reprezentanty daného období v mé bakalářské práci.

Zaměřila jsem se na období 1. republiky, kdy po pádu habsburského režimu došlo k výraznému uvolnění vazeb na německé kulturní prostředí a česká společnost se stala významně frankofilní. Nově vzniklé Československo se stalo atraktivní zemí pro uplatnění vlivu a kultury Francie. Tento vliv se neodrazil jen v oblasti kultury, ale nově vzniklá republika využívala zkušeností francouzských vojáků, kteří pomáhali budovat armádu Československa.

Bohuslav Reynek a František Kupka měli během svého života společnou lásku k Francii, přestože oba dva pocházeli z odlišného sociálního prostředí. Na obou autorech je zajímavé nejen jejich dílo, ale právě i onen francouzský vliv a dobová kritika jejich tvorby.

V dobách, kdy bylo dílo Bohuslava Reynka obecně přijímáno, tak byl František Kupka nedoceněn. Tento rozpor byl jedním z důvodů, proč jsem si tyto význačné muže vybrala, druhým by mohla být snaha přiblížit pozadí tvorby Bohuslava Reynka, který je v dnešní době poněkud opomíjen, oproti Františku Kupkovi, jehož díla jsou žádána po celém světě.

2. Co je to kulturní transfer?

Hledáme-li definici „kulturního transferu“ v českém prostoru, narazíme na prázdnotu. Když 2. 1. 2013 odpovídala Národní knihovna České republiky na dotaz, jak je v literatuře definován pojem kulturní transfer, tak byla knihovna nucena konstatovat, že ač se tento termín běžně používá, tak jeho konkrétní definici slovníky a encyklopedie neuvádějí. Pracovníci Národní knihovny České republiky prošli, podle své odpovědi, celou řadu knih věnovaných kulturní antropologii, médiím a kultuře. Konstatovali, že z kontextu užití je zřejmé, že pojem je užíván ve smyslu kulturního přenosu, tedy přenosu určitých kulturních hodnot.¹

Je tedy na místě si pojmy přiblížit jednotlivě, nežli se můžeme podívat na celkovou definici.

Kultura je soubor hodnot vytvořených tělesnou i duševní činností lidí a utvářejících lidskou společnost. Soubor těchto hodnot se projevuje v jisté vývojové etapě civilizace.²

Transfer je přenos či přenesení schopností z jedné duševní oblasti do druhé, uplatnění naučeného obsahu, určení způsobu chování v nové situaci.³

Chceme-li se blíže podívat na význam a vznik onoho pojmu, nezbyvá nám tedy než se pokusit najít definici pojmu kulturní transfer v zahraniční literatuře, odkud se pojem dostal i do českého prostředí.

Hojně odkazovaným tvůrcem definice „cultural transfer“ je francouzský autor Michel Espagne, který se tomuto tématu začal věnovat v 80. letech minulého století, kdy se zaměřil na historii šíření vědění mezi Francií a Německem v 19. století. Podle Espagneho při přenosu konkrétní kulturní situace do jiné dochází ke změně kontextu a zisku nového obsahu. Kulturní výměna je tedy převyprávění, přehodnocení a nové zařazení. Michel Espagne navrhuje nepoužívat v těchto souvislostech termíny jako národ nebo země, ale používat místo toho termín „kulturní zóny“.⁴

Pokud se tedy zabýváme kulturním transferem, zaměřujeme se na dvě a více kultur, jež jsou díky vzájemnému kontaktu obohaceny v rámci kulturního prostředí. Není nutné, aby

---

¹ Národní knihovna ČR, [online], [cit. 18. 5. 2020].

² Petráčková-Kraus 1995, s. 437.

³ Tamtéž, s. 773.

⁴ Yakushenko, [online], [cit. 18. 5. 2020].

se vždy jednalo o obohacení obou kultur zároveň, není také nezbytné, aby lépe rozvinutá kultura obohatila tu, která v kontextu s ní je rozvinutá méně, nýbrž tento přenos může proběhnout i ze zdánlivě méně rozvinuté kultury.

Dále se na tento pojem můžeme podívat z pohledu antropologického, kde se pro náš účel nachází několik pojmů, na které se podíváme důkladněji a následně se je pokusíme shrnout, abychom si tyto znaky byli schopni ukázat v dalších kapitolách na daných autorech.

Pokud se bavíme o procesu kulturního přenosu, dostáváme se již na konec 19. století, kdy objevitel, antropolog a profesor John Wesley Powell začal používat pojem *akulturace*. *Akulturace* byla vysvětlena jako označení výpůjčky z jiné kultury. Následně byl ovšem tento pojem nahrazen jiným pojmem – difúze. V té době se snažili badatelé najít skutečnost výpůjčky a analyzovali a rozkládali různé rysy daných kultur. Okolo roku 1935 výbor Social Science Research Council předložil možnou definici pojmu *akulturace*. Ta se ujala a sloužila v rámci studie kulturního přenosu jako hlavní pojem.⁵

Pojem akulturace tedy dle toho výboru je následující: „Akulturace zahrnuje jevy, které jsou výsledkem přímého a nepřerušného styku mezi skupinami jedinců z různých kultur, z čehož následně vyplývají změny v původních kulturních typech jedné nebo obou skupin.“⁶

Bohužel i nadále se diskutovalo o vymezení daného pojmu a každý badatel k němu přistupoval jinak. Například Bronislaw Malinowski svou teorii založil na studiu afrických kmenů, kde dle svých slov studoval vliv vyšší a aktivnější kultury na pasivnější, nízkou kulturu. Tedy, že stýkající se národy a kultury si nemusí nutně vyměňovat kulturu vzájemně, ale nižší kultura přejímá z kultury vyšší. Další s takto extrémní teorií přišel i německý etnolog W. Mühlmann. V jeho teorii se pro změnu můžeme setkat s názorem, že kultury vyšší by měly a mohou násilně vnutit svou kulturu nižším kulturám. Vzhledem k roku vzniku jeho teorie, tedy rok 1938, můžeme vidět paralelu jeho teorie s kontextem historickým.⁷

Jedním z pojmů, který by mohl nahradit ne vždy vyhovující pojem *akulturace*, je *transkulturace*. Tento přijatelnější výraz v roce 1940 představil Kubánek Ortiz jako pojem, který vyjadřuje všechny fáze kulturního přenosu. Neboť tento proces není jen prosté přijetí jiné kultury. Dle Ortize *transkulturace* obsahuje všechny prvky přechodu jedné kultury do

---

⁵ Herskovits [online], [cit. 10. 5. 2020].

⁶ Tamtéž [online], [cit. 10. 5. 2020].

⁷ Tamtéž [online], [cit. 10. 5. 2020].

druhé, ať se již jedná o *akulturaci* – pouhé osvojení dané kultury, *dekulturaci* – vyhlazení či zánik kultury národa nebo společenství a *neokulturaci* – vznik nových kulturních jevů.⁸

Pokud mluvíme o kulturním přenosu, musíme se také zaměřit na druh setkání, z něho totiž vyplývá druh kulturní výměny – k němu vůbec nemusí dojít. Jedná se o přátelské či nepřátelské styky, násilné či mírumilovné. Avšak v rámci kulturního transferu ty přátelské převažují nad těmi nepřátelskými. Jedná-li se ovšem o nadvládu jednoho národa nad druhým, vzniká kulturní reakce. Společnost či národ tak klade důraz na hodnoty své vlastní kultury a vznikají díla pod vlivem útlaku vládnoucí kultury. Není však překvapením, že z kulturních styků, které neprocházejí konfliktem, vzniká komplexnější kulturní výměna. Kulturní výpůjčka je tedy výsledkem všech druhů kontaktu.

Typy kontaktů mezi kulturami mohou být i následující: dle velikosti kultur, tedy setkání malé kultury s kulturou velkou; kontakt skupin, které se liší materiální či nemateriální komplexností svých kultur a posledním typem je kontakt, kdy skupina přímo vchází do životního prostředí kulturní skupiny nebo se setkají v novém prostředí.⁹

Kulturní transfer tedy probíhá mezi všemi národy, neboť prvkům kultury jsou vystaveny národy bez výjimky, avšak přijetí jiné kultury záleží na okolnostech kontaktu a jejich dosavadní kultuře. Výpůjčka je tedy vždy selektivní a není možné studovat celé kultury, nýbrž vždy jen určité části. My se v následujících kapitolách zaměříme na česko-francouzský kulturní transfer.

---

⁸ Herskovits [online], [cit. 10. 5. 2020].

⁹ Tamtéž [online], [cit. 10. 5. 2020].

3. Upevňování vlivu Francouzské republiky v nově vzniklém Československu

Po skončení 1. světové války se do nově vzniklé Československé republiky navrátil nejen budoucí prezident Tomáš Garrigue Masaryk, ale i frankofil Milan Rastislav Štefánik, budoucí ministr obrany Československé republiky. Spolu s ním přišli do armády Československa důstojníci francouzské armády s cílem pomoci nově vzniklému státu vybudovat svou vlastní armádu.

Mladý Československý stát se snažil zakotvit svou pozici v Evropě za pomoci blízkého spojení s Francouzskou republikou, která byla vnímána jako náš nejbližší spojenec. Její demokracie byla jedním z aspektů, proč byla u Čechoslováků tak oblíbená: „Francouzská kultura se v dobových komentářích nepojila pouze s titulem ‚mezinárodní‘, ale charakterizovala ji i další příznaková označení: ‚univerzální‘, ‚humanitní‘ a ‚demokratická‘. Tato pojmová výbava byla sice vlastní českému frankofilství již před rokem 1914, ale válka významy umocnila a zdálo se, že i potvrdila. Právě tradování kvalit francouzské civilizace v české společnosti je důležité pro pochopení, proč vznikly české sekce po první světové válce právě v této zemi.“¹⁰

Francie svůj vliv využila i ve svůj prospěch a snažila se veškerou Československou společnost proměnit ve frankofilní. V průběhu 1. republiky své působení v nově vzniklém státě umocňovala pomocí filmů, které v tehdejší společnosti protěžovali právě Francii.

Lidé, kteří byli dlouho pod vlivem germánské kultury, byli tou frankofonní nadšení: „První francouzský chargé d'affaires v Praze Frédéric Clément-Simon ve svém rozboru o česko-francouzských kulturních vztazích upozornil na skutečnost, že ‚to, co na nás československý národ miluje a oceňuje, jsou především naše myšlenky, naše duševní a umělecká kultura.‘“¹¹

Ani československá strana neotálela a v čele s tehdejším ministrem zahraničních věcí, Edvardem Benešem, zahájila iniciativu, během níž se měly utvrdit vztahy s Francií v oblasti kultury, školství a celkové osvěty.¹²

---

¹⁰ Hnilica 2017, s. 19.

¹¹ Tamtéž, s. 19.

¹² Hnilica 2009, s. 17.

Tak začaly vznikat ve dvacátých letech 20. století české třídy na francouzských středních školách. Vybraní studenti z Československa tam byli vysláni, aby ve francouzském prostředí strávili tři roky, které byly následně zakončeny maturitou.¹³

Stejně tak vznikaly v Československu školy francouzské, s jejichž vznikem ale nesouhlasili všichni: „Na otázku vztahu státu, národa, národní školy a nebezpečí odnárodnění upozorňoval v souvislosti s československo-francouzskými školskými vztahy v polovině dvacátých let Jiří Guth-Jarkovský. Ten svůj hluboký nesouhlas zaměřil sice na existenci francouzských škol v Praze, ale jejich zřízení bylo tehdy neoddělitelné i od fungování československých sekcí. Jarkovský sice projevil pochopení proto, že může český rodič žijící v cizině posílat své dítě do cizí školy, ale považoval za neomluvitelné, že tak činí rodiče v Československu. Národ, který se dle něj ubránil odnárodnění v německých školách, vydává všanc své děti tentokrát ve školách francouzských.“¹⁴

V této době nevznikaly pouze francouzské sekce, ale i kolébka francouzské kultury v Československu, Francouzský institut. V roce 1930 se institut definitivně usídlil ve Štěpánské ulici, kde byl napjatě očekáván širokou veřejností a převážně vysoce postavenou francouzskou komunitou: „Vytvořit ‚palác‘ francouzské kultury v Praze bylo cílem všech zúčastněných a o důležitosti výstavní fasády pro posílení vlivu této země v Čechách se hovořilo již dříve.“¹⁵

Tyto vzájemné a výjimečně dobré vztahy, které se odrazily do všech sfér tehdejšího Československa, výrazně ovlivnily tehdejší vývoj státu a našich umělců. Toto přátelství trvalo až do osudného září roku 1938. Přestože od té doby se vztahy s Francouzskou republikou již nikdy nedostaly na stejně vysokou úroveň, můžeme stále vidět pozitiva v tom, jak francouzská kultura ovlivnila české umělce, jejichž díla nám stále připomínají onu dobu.

---

¹³ Hnilica 2017, s. 10.

¹⁴ Hnilica 2017, s. 88.

¹⁵ Hnilica 2009, s. 86.

4. František Kupka

První autor, kterého bych vám ráda blíže představila, je výtvarník František Kupka. Jeho dílo bylo významně ovlivněno francouzským prostředím, ve kterém strávil značnou část svého života.

František Kupka se narodil v roce 1871, není jednoznačně jisté, zda to bylo 22. nebo 23. září. Jedná se o první nejasnou dataci v jeho životě, která se projevuje i v pozdějších letech jeho života. Další nejasností, jež ho provázela již od jeho narození, byla postava jeho biologického otce. Kupka se netajil tím, že jeho biologickým otcem není Václav Kupka, jenž byl uveden v jeho rodném listě, nýbrž opočenský farář, který Františka Kupku dokonce křtil.

Dětství Františka Kupky bylo poznamenáno mnoha neblahými událostmi. První z nich byla smrt jeho matky, po níž se otec znovu oženil, avšak František Kupka nebyl přijat svou macechou dobře. Pro nedostatek peněz nemohl nadále studovat, a tak po ukončení páté třídy šel do učení na sedláře.

Jeho život se obrátil až ve chvíli, kdy potkal svého prvního mecenáše, starostu Archlebu. Díky němu se seznámil s Aloisem Studničkou, který mu pomohl s přípravou na Akademii výtvarných umění v Praze. Po studiu na Akademii výtvarných umění byl přijat na vídeňskou Akademii, kterou ovšem navštěvoval jen krátce.¹⁶

Ve Vídni setrval až do roku 1896, během těchto let se v něm probudila ctižádostivost, kterou v Praze nepociťoval. Též se ve Vídni seznámil s Marií Bruhnovou, která významně ovlivnila jeho dílo a život, vztah mezi nimi byl však napjatý a pravděpodobně zrovna před ní utekl do Paříže.¹⁷

Lamač ve své knize o Františku Kupkovi také zmiňuje, že Kupka již od mladí toužil po vzdělání a byl Josefem Šiškou uveden do sféry spiritualismu. To mělo na mladého Kupku veliký vliv a v následujících letech to bral jako samozřejmou část svého života. Tento aspekt a jeho nevyrovnanost se značně projevila na osobním pocitu výjimečnosti, ať v kladném či záporném smyslu. Toto se odráželo i na jeho životě v prvních letech jeho pobytu ve francouzském hlavním městě.¹⁸

Z Paříže byl z počátku nadšený: „Pobyt ve francouzské metropoli, kde se Kupka na trvalo usídlil asi v roce 1896, podnítil nové zážitky a přinesl jiný způsob života a myšlení.

---

¹⁶ Lamač 1984, s. 6.

¹⁷ Tamtéž, s. 12.

¹⁸ Tamtéž, s. 16.

První reakce byly přímo nadšené.¹⁹ Sám Kupka ve svých dopisech příteli Rösslerovi líčil vliv prostředí a lidí na změnu v jeho myšlení a snad i díle.²⁰

Změna prostředí, jak geografického, tak uměleckého, ale nepůsobila na Kupku jen v pozitivním světle. Později začal pociťovat i negativní vliv rozdílných kultur. Jak řekl Lamač: „Záhy si však začal uvědomovat rozpor mezi Francií, její kulturou i tradicemi, a vlastním původem, odlišnou duchovní orientací i vzděláním.“²¹

Změna ve vnímání francouzské společnosti i prostředí pro Kupku nastala až po smrti jeho partnerky, Marie Bruhnové. Seznámil se s Francouzkou Gabrielou a ta se stala nejen inspirací pro mnoho jeho děl, ale právě ona ho seznámila s různorodou společností tehdejší Paříže a zvláště Montmartru. Kupka tak nahlédl nejen do vyšší společnosti, ale uviděl i život chudých a tehdy nepřijímaných obyvatel.²²

Zde vidíme první prolnutí francouzského prostředí do Kupkova díla. V následujících letech ve Francii se svými díly prorazil zprvu jen díky své píli v oblasti ilustrátorství. Jak uvádí Lamač: „Kupka se tedy v Paříži prosadil jako kreslíř a grafik, jako malíř zůstal však pozadu, přestože zprvu právě s malířstvím spojoval své největší ambice.“²³

Přesto se Kupka v následujících letech snaží vyhybat francouzskému vlivu, a i velkým francouzským i jiným autorům. Směry tehdejší doby, impresionismus či fauvismus, nejdříve následuje jen nesměle. Jeho dílo, například *Žlutá skála*, tíhne spíše k expresionismu nežli k fauvismu.²⁴

Dílo Františka Kupky nebylo při jeho pobytu v Paříži ze začátku ovlivněno právě oním francouzským prostředím a umělci, jimiž byl obklopen, ale převážně jeho touhou po poznání a snahou prozkoumat vše do nejmenšího detailu: „Kupkova teorie neroste jen ze zkušenosti malíře, kreslíře, grafika, ale je také založena na průzkumu historie, sociologie, filozofie, psychologie a přírodních věd.“²⁵

František Kupka nebyl součástí žádných současných hnutí a snad i z určitého vnitřního popudu zprvu vyzdvihoval prvky, jež v tehdejší francouzské avantgardě byly hluboce

---

¹⁹ Lamač 1984, s. 16.

²⁰ Tamtéž, s. 16.

²¹ Tamtéž, s. 16.

²² Tamtéž, s. 17.

²³ Tamtéž, s. 20.

²⁴ Tamtéž, s. 24.

²⁵ Tamtéž, s. 35.

popřeny. Kupka, který se začal účastnit francouzských Salónů, kde se setkával s mladými umělci soudobé umělecké generace, si přesto držel od ostatních autorů odstup. Měl pocit, že než aby on měl být ovlivněn mladými umělci, oni by mu měli projevit respekt a úctu, které se mu nedostávalo tolik, kolik by si přál.²⁶ Přesto, že se od tehdejší společnosti distancoval, jak se může zdát, tak svůj život ve Francii nechtěl opustit.

Po světové válce byla Kupkovi nabídnuta profesura, avšak jak již bylo zmíněno, František Kupka nechtěl opustit Francii a Paříž. Nakonec tedy došlo ke kompromisu a z Kupky se stal profesor pražské Akademie, který ovšem měl za úkol v Paříži pomáhat a kulturně vzdělávat československé umělce a studenty.²⁷

Právě v době po první světové válce se v Čechách prohloubilo frankofilství. Kupkovo působení v Paříži, tak bylo příznačné nejen pro jeho dílo, ale pro československou kulturu, jak uvádí Hnilica ve své knize Fenomén Dijon: „Vedle politiky a armády vycházel zájem o sblížení ještě z dalšího směru. Období po roce 1918 všeobecně přálo vzniku fenoménu, který se později označí za ‚zahraniční kulturní politiku‘. Státy se tehdy snažily podporovat – Francie měla v tomhle ohledu již tradiční náskok – pronikání své kulturní produkce do zahraničí.“²⁸

Stejně tak, jako u nás vznikali francouzské sekce, jako příklad si můžeme uvést Francouzský institut v Praze, jež se nakonec usídlil ve Štěpánské ulici: „Francouzskému institutu (ve spolupráci s Alliance Française) se nabízela možnost stát se důležitým kulturním a společenským stánkem Prahy, a tak oslovit i širší, ne pouze frankofilní vrstvy společnosti.“²⁹, tak i občané Československa stáli o vlastní sekce ve Francii. Tyto tendence byly jedním z důvodů, proč František Kupka vykonával funkci profesora se sídlem v Paříži.

Ani následující léta mu však v Paříži nebyla příliš nakloněna, avšak otázkou zůstává, jestli to nebylo zapříčiněno spíš Kupkovou povahou, která se výrazně prolíná do jeho děl, nicméně mu v kolektivu znesnadňovala práci a vztahy s ostatními umělci či studenty: „Do značné míry nespravedlivě viděl tehdejší české umění jen jako opičení. Kupka si prostě dovedl dělat nepřátele na každém kroku.“³⁰

---

²⁶ Lamač 1984, s. 52.

²⁷ Tamtéž, s. 55.

²⁸ Hnilica 2017, s. 19.

²⁹ Hnilica 2009, s. 87.

³⁰ Lamač 1984, s. 56.

Je krásným paradoxem, že František Kupka, ve své době nedoceněný autor, je umělcem, jehož obrazy se dnes prodávají v aukčních síních za mnoha milionové částky.

Ačkoliv se může na první pohled zdát, že dílo Františka Kupky, převážně právě kvůli jeho snaze vyhýbat se současným směrům, a dokonce je i předběhnout, není ovlivněno kulturou Francie, je nezbytné se zamyslet nad různými vlivy, jež na nás naše okolí vyvíjí. Již ona snaha vyhnout se konkrétnímu směru, je sama o sobě vliv prostředí, ve kterém se nacházíme. Na díle Františka Kupky si dle mého názoru můžeme povšimnout právě toho. Kdyby totiž Kupka nepoznal Francii a její různorodou společnost nebo dokonce Gabrielu, jež pro něj byla určitou múzou, mohli bychom dnes vidět jiné dílo tohoto slavného malíře.

5. Bohuslav Reynek

Druhý autor, na kterého bych se ve své práci ráda zaměřila je Bohuslav Reynek. Významný spisovatel, překladatel a výtvarník 20. století.

Bohuslav Reynek se narodil v roce 1892, přesněji 31. května. Oproti Kupkovi bylo jeho dětství šťastné. Otec byl statkář a starosta Petrkova, kde se Reynek narodil. Reynek vystudoval gymnázium, na kterém se kromě německého jazyka naučil i francouzskému jazyku. Následně šel na technické učení do Prahy, ale studia po krátké době zanechal a po návratu do rodného Petrkova se věnoval poezii, přestože si jeho rodiče přáli, aby jako jejich jediný syn převzal rodinný statek.³¹

Reynkovo dílo bylo již od začátku ovlivněno Francií: „A právě v této době, kdy jeho první rozběh na určené životní dráze skončil výrazným nezdarem, se zrodil Reynek-umělec, odjíždějící prvně do Francie (1911-1912), aby v této zaslíbené zemi umění našel rodný list pro své celoživotní umělecké úsilí.“³²

Během své cesty se setkal s francouzským básníkem Francisem Jammesem, který výrazně ovlivnil jeho dílo. Podstatný je pro něj rok 1914, seznamuje se s vydavatelem Josefem Florianem a v *Moderní Revue* jsou otisknuty jeho první básně. Věnuje se i překladům. První autor, kterého přeložil do češtiny, byl právě zmíněný Francis Jammes. Zásadní mimo vlivu onoho francouzského básníka na Reynkovo dílo, bylo i jeho křesťanské vyznání a okolní příroda.³³

Díky přátelství a spolupráci s Josefem Florianem se kromě vydávání vlastních sbírek značně soustředil právě na překlady. Často překládal z němčiny či francouzštiny, převážně autory, kteří ho svou tvorbou oslovili a byli mu tak blízcí. Díky němu se tak do češtiny poprvé překládali někteří francouzští spisovatelé.³⁴

Francouzští spisovatelé neovlivnili ovšem pouze jeho tvorbu, ale i osobní život. V roce 1923 se dostal ke sbírce *Ta vie est là* (1922), do češtiny byla přeložena jako *Zde tvůj život* (1926), kterou napsala Suzanne Renaudová. Do Suzanne se zamiloval a ta se tak o tři roky později stala jeho manželkou. Následně Bohuslav Reynek se svou ženou trávil čas střídavě v Petrkově a v Grenoblu.³⁵

---

³¹ Chalupa 2011, s. 19.

³² Med 2004, s. 82.

³³ Tamtéž, s. 82.

³⁴ Tamtéž, s. 87.

³⁵ Chalupa 2011, s. 25.

Během času, jež strávil se svou rodinou ve francouzském Grenoblu, se výrazně zlepšil jako výtvarník a brzy vystavoval v Salónech.

Literární tvorba Bohuslava Reynka je ovlivněna francouzskou kulturou právě kvůli jeho životu ve Francii a převážně pak překladu vybraných francouzských básníků.

Jaroslav Med se k ovlivnění jeho díla francouzskými básníky vyjádřil následovně: „Zároveň ale – a v tom vidím onu dvojdomost Reynkových básnických postupů – je Reynek nejen předchůdcem, ale také součástí té části české básnické avantgardy, která hledala svou inspiraci u francouzského prozaika Ch. L. Philippa a u básníků créteilského opatství, představující zvláštní variantu francouzského expresionismu (Charlese Vildraca, Georgese Duhamela, René Arcose aj.), které Reynek také tlumočil do češtiny.“³⁶

Tvorba Bohuslava Reynka se ve dvacátých letech řadí k českému expresionismu, mezi ně patří sbírky *Rybí šupiny* (1922), *Had na sněhu* (1924), *Rty a zuby* (1925) a další.

Peklo přitahuje Ježíše jako magické zrcadlo, žíhané ohnivou mříží, aby ji prorazil a sestoupil k vodám našich muk a shlédl v nich svoje, aby spatřil, že Otec mu neuložil více než dost...³⁷

I na této ukázce z básně *Pietà* z Reynkovi sbírky *Rybí šupiny* si můžeme povšimnout výrazných expresionistických výrazů, které se prolínají s motivem křesťanství, které jsou pro jeho tvorbu typické a v kterých ho inspirovali básníci, které překládal.

Dalšími motivy, mimo křesťanství a víry v Boha, je propojení s přírodou a samotná příroda. Reynek preferuje v životě i v tvorbě, ať již se jedná o výtvarné či literární dílo, vesnici a přírodu před městem. Často se jedná o básně v próze, jako příklad si můžeme uvést báseň *Kočky* ze sbírky *Rybí šupiny*.

Vid'te, lidé vám nevěří a pomlouvají vás; ale přece ve dveřích statkův a chalup, i ve vratech stodol a kůlen vám nechávají otvory, abyste k nim mohly. Ani ne z lásky, ale pro jistotu, aby nebyli zahanbeni, neboť tuší snad, co my víme: že v kamenné bráně Edenu také jest chatière a že vy tam chodíte – pro odlesk útěchy samotářům.³⁸

Na této ukázce básně v próze můžeme opět vidět ony motivy tak typické pro Reynkovu tvorbu – prolnutí přírody a křesťanství. Dokonce zde i využívá francouzského výrazu

---

³⁶ Med 2004, s. 97.

³⁷ Chalupa 2011, s. 104.

³⁸ Tamtéž, s. 331.

chatière – v překladu se jedná o kočičí dvířka – který se do dané básně hodí více nežli jeho český ekvivalent.

„Typicky expresionistický kult ošklivosti a rozkladu je v Reynkově poezii všudypřítomný. Vše, co existuje, je nějak porušeno; krása jakéhokoliv jevu je v vzápětí negována rubem jeho jsoucna, jeho zmarem.“³⁹

V druhé polovině třicátých let se Reynkova poezie výrazně proměňuje, z výrazného expresionismu se vrátil k pokoře v přírodě, obyčejným lidem a převážně Bohu.⁴⁰ V této době se také věnoval již zmíněným překladům. V roce 1936 vyšel překlad básně jeho manželky Suzanne Renaudové *Křídla z popele*:

Na tvém údělu tma záhy sobě ustele,
snílku opožděný na plynoucích pláních,
život, žel, jenž chvěje se ti v dlaních,
nečitelný jest jak pergameny otřelé,
deštěm smité, mhou a váním popele...⁴¹

Na této ukázce básně, kterou přeložil pro svou ženu Suzanne, můžeme vidět, že se zabýval převážně překlady, které jemu byly blízké a Suzanniny básně často doprovázel i svými ilustracemi.

Bohuslav Reynek takřka simultánně tvořil jak výtvarně, tak i literárně. On sám tyto dvě odvětví považoval za oddělená, přesto se často prolínají v námětu i tématu. Ilustracím vlastních knih se vyhýbal, avšak u překladů to bylo naopak.⁴²

V roce 1936 mu pak vychází šestá sbírka *Setba smrti*.

Ovlivnění Reynkovy tvorby jinou kulturou je očividné, nejen kvůli jeho česko-francouzskému životu, ale i díky překladům z dvou světových jazyků. Chalupa ve své knize podotýká, proč byl překlad cizojazyčných knih pro Bohuslava Reynka, tak důležitý: „Vysoký počet překladů svědčí nejen o mimořádné pili a čtenářském rozhledu překladatelově, ale současně o vůli přiblížit českému čtenáři hodnoty evropských literatur, křesťanské nebo vůbec duchovní orientace; nikoli snad kvůli obživě [...]“⁴³

---

³⁹ Med 2004, s. 100.

⁴⁰ Med 2004, s. 101.

⁴¹ Chalupa 2011, s. 54.

⁴² Tamtéž, s. 367.

⁴³ Tamtéž, s. 367.

Překlady Bohuslava Reynka tak neovlivnily pouze jeho dílo a českého čtenáře, ale současná i následující generace Reynka se mohla setkat s autory evropského formátu.

Bohuslav Reynek po všechnu dobu, kdy žil v Čechách, byl věrný rodnému statku v Petrkově, který rodina vlastní dodnes. V době komunistického převratu jim byl sice statek znárodněn, ale rodina zde žila i nadále.

Bohuslav Reynek psal poezii i po druhé světové válce, ale na dlouhou dobu poslední sbírka, *Podzimní motýli*, mu vyšla v roce 1946. Poté psal pouze do šuplíku. Dvě sbírky poválečné poezie *Sníh na zápraží* a *Mráz v okně* mu byly vydány až v roce 1970. Úplně poslední básnická sbírka napsaná v letech 1969-1971, sbírka *Odlet vlaštovek*, vyšla po jeho smrti až v roce 1989. Na následující ukázce z básně *Pokání v Ninive* z jeho poslední sbírky, můžeme vidět proměnu jeho tvorby a stálou inspiraci v biblických námětech.

Ninive vstane z prokletí,
Až oheň z vody vyletí,
Až voda z ohně vyletí.

Koza dá napít kůzleti.⁴⁴

Přestože během komunistického režimu nebyl téměř vydáván či vystavován, stal se jedním z nejoceňovanějších českých grafiků pro milovníky umění. Bohužel pro většinu dnešní generace je jméno Bohuslav Reynek téměř neznámé.

---

⁴⁴ Chalupa 2011, s. 274.

6. Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se pokusila ukázat, jak probíhá kulturní transfer mezi českou a francouzskou kulturou, k tomu jsem si zvolila dva významné české umělce – Františka Kupku a Bohuslava Reynka. Za tímto účelem jsem se nejprve zaměřila na samotný pojem kulturní transfer, jeho význam a proces jeho funkce.

Analyzovala jsem nejprve kontext doby, ve které vzniklo období 1. republiky. Její společenskou a politickou situaci a převážně nově vzniklé česko-francouzské vztahy. Tyto vztahy jsem zkoumala převážně pomocí knih *Francouzský institut v Praze 1920-1951: mezi vzděláním a propagandou* a *Fenomén Dijon: století českých maturit ve Francii* od autora Jiřího Hnilici. Celé období 1. republiky bylo poznamenáno francouzským vlivem, a to nejen v již zmíněné oblasti politiky, ale i v oblasti vojenské a převážně té kulturní a vzdělávací, jak jsem prokázala v kapitole s názvem *Upevňování vlivu Francouzské republiky v nově vzniklém Československu*.

Tento dominantní francouzský vliv ovlivnil tvorbu a život mnoha českých umělců, nevyjímaje Františka Kupku a Bohuslava Reynka, na které jsme se zaměřila v dalších kapitolách. Příkladem je František Kupka, který se zhostil role profesora se sídlem v Paříži a stal se mentorem českých stipendistů, kteří studovali v českých sekcích ve Francii.

V další části, věnované právě jemu, jsem se na analýze jeho života a prozkoumání jeho díla snažila zjistit, jak byl ovlivněn francouzskou kulturou. Díky tomuto zkoumání jsem zjistila, že z počátečního nadšení z Francie přešel František Kupka k určité deziluzi, kdy si začal uvědomovat výrazný rozpor mezi svou národní tradicí a novou kulturou, ve které se ocitl. To mohlo být jedním z důvodů, proč se snažil vyhýbat francouzskému vlivu a tehdejšímu hnutí.

Přesto, že se František Kupka snažil odpoutat od francouzské umělecké společnosti, svůj život ve Francii a její podněty pro své dílo opustit nechtěl. Díky tomuto rozboru jeho života a díla jsem mohla dojít k závěru, že ačkoliv František Kupka chtěl být považován za umělce, který se distancuje od soudobých trendů, tak jeho dílo bylo výrazně ovlivněno životem, který strávil v obklopení kultury, která se mu zdála natolik odlišná a bez níž by nebyl takovým malířem, jakým ho do dnes známe.

Druhým autorem, na jehož životě a díle jsem zkoumala kulturní přenos je Bohuslav Reynek. Ten se díky svému původu, pocházel z rodiny bohatého statkáře a starosty, dostal k francouzskému jazyku a Francii mnohem dříve než výše zmíněný František Kupka. Pomocí obsáhlé monografie *Bohuslav Reynek* od Pavla Chalupy jsem se blíže seznámila se

začátky básnickovy tvorby. Milníkem v jeho životě se stal rok 1914, kdy se seznámil s Josefem Florianem, s nímž úzce spolupracoval skoro celý svůj život. Díky němu se také soustředil, kromě vlastní tvorby, na překlady z německého a francouzského jazyka, které jeho dílo významně ovlivnily.

Vliv francouzské kultury a Francie je na jeho díle vidět nejen díky inspiraci u zahraničních básníků, které hojně překládal, ale také na tom, že značnou část svého života strávil ve francouzském městě Grenoble. Tam se vydával se svou manželkou a básnířkou Suzanne Renaudovou. Bohuslav Reynek ovšem není jen ceněný básník, ale také výtvarník, jehož dílo, které se on sám snažil odpoutat od svého básnického díla, bylo hluboce ovlivněno životem v Grenoblu, kde na něm ustavičně pracoval a své schopnosti zlepšoval.

V rámci této analýzy kulturního procesu a historicko-sociálního pozadí tehdejší situace během 1. republiky jsem se dopracovala k závěru, který mi pomohl vyhodnotit, jak byli tito dva odlišní autoři, kteří pocházeli z odlišných sociálních vrstev, ovlivněni svou láskou k Francii. Na závěr tedy mohu říct, že jsem úspěšně prokázala, že se oba dva autoři, ať již chtěně nebo nechtěně, účastnili kulturního přenosu mezi českou a francouzskou kulturou.

Bibliografie

Literatura:

Hnilica, Jiří. *Fenomén Dijon: století českých maturit ve Francii*. Praha : Karolinum, 2017.

Hnilica, Jiří. *Francouzský institut v Praze 1920-1951: mezi vzděláním a propagandou*. Praha : Karolinum, 2009.

Chalupa, Pavel. *Bohuslav Reynek: (1892-1971)*. Řevnice : Arbor vitae, 2011.

Lamač, Miroslav. *František Kupka*. Praha : Odeon, 1984.

Med, Jaroslav. *Spisovatelé ve stínu*. Praha : Portál, 2004.

Petráčková, Věra a Kraus, Jiří. *Akademický slovník cizích slov*. Praha : Academia, 1998.

Elektronické zdroje:

Herskovits, Melville Jean. Akulturace: proce kulturního přenosu. In cefres.cz [online]. [cit. 10. 5. 2020]. Dostupné z: <http://www.cefres.cz/IMG/pdf/herskovits_1997_akulturace.pdf>.

Národní knihovna ČR. Kulturní transfer. In ptejtese knihovny.cz [online]. [cit. 18. 5. 2020]. Dostupné z: <<https://www.ptejtese knihovny.cz/dotazy/kulturni-transfer>>.

Yakushenko, Olga. *What is cultural transfer?*. In eusp.org [online]. [cit. 18. 5. 2020]. Dostupné z: <<https://eusp.org/en/news/what-is-cultural-transfer>>.

Praktická část

ABSTRAKT

Praktickou částí této bakalářské práce je povídka *Červená nit osudu*. Příběh je založen na čínské legendě, že lidé, kteří jsou spřízněné duše, ať již jako přátelé či milenci, jsou spolu spojeni červenou nití osudu a ta je k sobě dovede. Hlavními postavami jsou Olivie a Nicolas.

Olivie je mladá dívka, krásná smolařka, která je ztracená ve svém vysněném světě a někdy i v tom reálném. Olivie má pocit, že ji v každém vztahu něco neustále chybí, ale sama neví, kde a hlavně co má hledat.

Nicolas je Olivii opak, životem proplouvá s lehkostí a každý moment si vychutnává. Nicolas se nikdy nemusel moc snažit, aby něčeho dosáhl. Až jednou nestihne jednat dost rychle, a tak nemůže mít hned vše, co by si přál...

KLÍČOVÁ SLOVA

Olivie, osud, Paříž, Praha, náhoda, červená nit

ABSTRACT

The practical part of this bachelor's thesis is a short story *The Red Thread of Fate*. The story is based on Chinese legend about people, who are soulmates, either as friends or lovers. According to the legend, the people are connected by the red thread of fate, which lead them towards each other. The main characters are Olivie and Nicolas.

Olivie is a young woman, beautiful but unlucky, she is lost in her own dreamy world and sometimes even in the real world. Olivie misses something in every relationship she had, but she doesn't know where and what to find.

Nicolas is the exact opposite of Olivie, he goes through the life without problems and he enjoys every piece of it. Nico never had to try too hard to get what he wants, until once, when he is not fast enough and he lost his chance to get what he wants...

KEY WORDS

Olivie, fate, Paris, Prague, serendipity, red thread

Červená nit osudu

Existuje legenda, že bohové každému miminku při narození omotají kolem kotníku červenou nit osudu. Ta lidi na celé Zemi spojuje s jejich osudovým partnerem. Nit osudu se může zamotat a natáhnout, a tím se jejich setkání oddálí, ale nikdy se nepřetrhne.

*

Olivie

Venku padá první letošní sníh. Čas něco si přát, jak se vždycky říkalo u nás doma. Šlehačka na mém latté se už pomalu propadla dovnitř a já ještě ani neochutnala. Znova jsem nesmyslně zamíchala kafe a dál koukala ven. Mobil jsem si už před chvílí radši otočila displejem dolů. Vím, že tam za těch pár minut přibyly další zprávy od Louise, ale nemohla jsem reagovat rovnou. Kdybych reagovala rovnou, tak bych ho musela poslat někam. A to jsem teď nechtěla. Přesto, jak složité to máme, mám Louise ráda. Jen si tím vztahem prostě nejsem jistá.

Kavárnou se rozezněla další vánoční písnička. *Last Christmas*. Tak to momentálně vážně bodlo. Občas mi přišlo, že osud zbožňuje sarkasmus víc než já kafe. *Last christmas I gave you my heart. The very next day, you gave it away...*

Loňské Vánoce. Znovu jsem si během pěti minut vzpomněla na Maxe. Byl to můj první vážný vztah. Max byl o pět let starší. Což nebylo úměrný tomu, kdo byl v našem vztahu rozumnější. Ale jako první vztah to bylo jako z románu. Potkali jsme se loni na začátku léta. Nacházela jsem se v období, kdy jsem byla tak nějak mezi vším. Moc jsem nevěděla, co se sebou. Bylo mi dvacet, zrovna jsem se odstěhovala od rodičů, dostala jsem se na vysokou a hledala jsem si brigádu. Poslední čas na to jen tak být. Bez starostí, bez závazků. Nehledě na to, že má rande obvykle končila, občas i začínala, poněkud bizarně. Pokud teda druhá strana vůbec pochopila, že jsme na rande. Kamarádi mi kvůli tomu přezdívali Bridget, neuvěřitelná smolařka, která touží po svém Darcym.

Tudíž jsem po předchozích zkušenostech nehledala vztah. A ani český kluky. Takže Max byl jasná volba. Jenže když jsem ho zahlídla, jak na mě čeká před kavárnou, jmenovala se Vzorkovna, něco bylo jinak. Vypadal nervózně a mně to celkem lichotilo. Max byl vysoký, hnědovlasý a až na děsný bílý adidasky, hezky oblečený. Pozdravili jsme se a šli na víno. Z nervozity jsem se neustále smála a on mi to oplácel svým kouzelným úsměvem. Byl to ten úsměv a jeho pomněnkový oči, který mi vždy zrychlily srdeční tep. Líbilo se mi, jak mluví o své rodině, jeho galantnost a hlavně, jak se upřímně zajímá. Přála jsem si, aby ten večer nikdy neskončil. Oba jsme byli ovínění, když jsme vylezli do teplé noci. Chytl mě za

ruku a šli jsme po nábřeží směrem k Palackému náměstí. Rozebírali jsme všechno, od naší společné lásky k oceánu po naprosto rozdílné názory na náboženství. Ale ani jednou za večer se neprojevila moje typická vlastnost, kdy dřív mluvím, než myslím. Nebyl tam žádný střet. Jeho klidná povaha zmírňovala můj temperament a když mi dal prvně pusy, věděla jsem, že už jsem v něm úplně ztracená. Ten večer jen předznamenal následující dny a měsíce.

Konečně jsem byla sama sebou. Šťastnou a svobodnou. Užívala jsem si svou volnost a každý moment, který mi Max věnoval. Takhle zpětně vidím, jak zaslepená jsem vůči němu byla. Oproti mně byl veliký introvert, neměl v Praze žádné přátele a když nebyl v práci, tak byl doma. Pracoval nebo jen tak odpočíval. Některé jeho večery jsem ozvláštnila já, občas jsme někam zašli, ale převážně jsme večery trávili u něj. O víkendech jsme šli na brunch a pak každý po svém. Přesně podle jeho harmonogramu. Ale nevadilo mi to, alespoň pár minut s ním, s jeho úsměvem v malém podkrovním bytě. Prázdniny jsem strávila jednou nohou neustále pryč, přesně jak mi to vyhovuje. Pár chvil jsme si ukořistili pro sebe, pořád stejně šťastní a bez problému.

Jenže to se mělo změnit. To odpoledne si pamatuju, jako by to bylo včera. Seděli jsme v Riegrových sadech a on si nervózně podupával nohou. Věděla jsem, že se něco děje, šlo to na něm lehce poznat. Jeho nervozita mě rozhodila a začala jsem olupovat etiketu ze svého matéčka. Čekala jsem, kdy začne mluvit, ale minuty se táhly a nic se nedělo. Kousek od nás se honili dva psi a pomalu se k nám přibližovali. Nebe se pomalu zatáhlo a já čekala, že začne pršet. Doufala jsem v to. Nebo v něco jiného, co by nás vytrhlo z toho transu. Už jsem to nevydržela a lehce se dotkla Maxe na koleno. Neucukl, ale ani se na mě nepodíval. Zeptala jsem se ho, co se děje. Pomalu se rozpovídal a bylo vidět, jak se s každým slovem uvolňuje. Mně přišlo, že s každým jeho slovem těžkne vzduch. Jako před bouřkou. S jeho posledníma slovy začaly padat první kapky.

Celou cestu domů se mi jeho slova dokola přehrávala v hlavě. S každým úderem kapek mi přišla hlasitější. *Dostal jsem lepší práci. Ve Francii. Pojedu domů, je to nabídka, která se neodmítá. Nevím, co bude s námi.* Ale ten pravý význam, ten co se skrýval za tím, mi došel, až když jsem si v prázdném bytě sedla na gauč. Opouští mě. Celá váha těch slov na mě dolehla a já následující měsíce strávila bojem o to málo, co jsme měli. Nechal to celé na mně, prala jsem se za to, abychom byli spolu. Náš vztah se stal intenzivnější a hlubší. Dál jsem se smála a vymýšlela plány, jak to uděláme. Vše jsem halila do optimismu a oba jsme tomu věřili. Já asi víc než Max. Snad jako by těch pár vět nikdy nevyslovil. Přišlo první *miluju tě*, v jedné noční tramvaji, kdy jsme se oba halili do teplých bund. Řekl to tak potichu, že jsem si ani nebyla jistá, jestli jsem se nepřeslechla. Ten večer to ještě zopakoval, jako by

to byla nějaká mantra, která nás zastaví v čase. Ale to se nestalo, zbytek těch týdnů byl jak v mlze. Vidím to zrychleně. Jako když přetáčíš video. Oslava jeho narozenin. Koncert Crystal Fighters a odjezd na letiště. A najednou byl pryč.

Maxův odjezd překvapivě nebyla ta nejtěžší zkouška našeho vztahu. Měli jsme to naplánované, dva týdny po jeho odjezdu jsem za ním jela do Paříže. Nejromantičtějšího města na světě. Můj příjezd do Paříže byl ovšem první náznak toho, že něco není v pořádku. Přijela jsem v pátek dopoledne, ale jak měl Max ve zvyku, tak jsem se musela přizpůsobit jeho plánům. Tudíž jsem celé dopoledne strávila sama. Prošla jsem se v mrazivém dni po okolí nádraží Montparnasse. Zbývaly dva týdny do Vánoc. Ulice se hemžili spěchajícími lidmi a nádhernou výzdobou.

Naštěstí jsem brzy našla útulnou kavárnu, z rádia hráli koledy a u kávovaru stála sympatická Francouzka. Byly obsazeny jen dva stolky, u jednoho seděl japonský pár a potichu si něco šeptal a u dalšího hezký mladík. Typický *Parisien*. Něco na něm mě upoutalo. Byl zhruba v mém věku. Krátké tmavé vlasy měl rozcuchané, jako kdyby zrovna vstal. Na stole před sebou měl notes a kávu. Četl si knihu, podle obalu to byl *Malý princ*. Na Francii mi to přišlo trochu klišé, ale vzhledem k mé lásce k té knize, jsem mu to odpustila. Zpozoroval, že se na něj dívám a usmál se na mě. Zrudla jsem a než jsem mu mohla úsměv oplatit, tak jsem narazila do pultu a shodila horu kelímků na zem. Celá rudá jsem se začala lámanou francouzštinou omlouvat. Sympatická Francouzka mi něco vesele říkala a já bez pochopení přikyvovala. Dala jsem si cappuccino a doplnila tak nutnou dávku kofeinu. Pila jsem svou kávu a dívala se na rušnou ulici. Venku začalo sněžit. První sníh, čas na to něco si přát. Okolo výlohy kavárny procházely mladé páry, turisté, kteří s nosem v mobilu přidávají nejnovější fotku na instagram a veselí *Parisiens*, kteří si snad za každé situace užívají života. Z nějakého důvodu jsem jim všem něco záviděla. Snažila jsem se nemyslet na to, co to může být. Krom toho, že mi chybí normální vztah, spíš i to, co mi chybí v našem vztahu. Zahrnala jsem představu o tom, co mi asi schází a vydala se za svým Francouzem. Při odchodu se na mě ten kluk s *Malým princem* znovu usmál.

S Maxem jsme se měli setkat v metru a mě se s každým příjezdějším vlakem rozbušilo srdce, až mi přišlo, že mám snad tachykardii. Max přijel až pátým vlakem, zahlédla jsem ho dřív než on mě. Přišel mi vyšší než dřív. Zpozoroval mě a usmál se na mě tak, až se mu na tváři a okolo očí udělaly vrásky od smíchu. V tu chvíli jsem si byla jistá, že všechno bude v pořádku.

Jenže člověk mění a Francouzi mění. Max mě vzal na Trocadéro prohlédnout si Eiffelovku. Sněžilo a ta podívaná byla nepopsatelná. Max se mě zeptal, jestli jsem si s prvním sněhem něco přála. Vzpomněla jsem si na kavárnu a kluka s *Malým princem*.

Francouzský sních, ale asi proti mně něco měl, protože zbytek večera se nesl v nešťastném duchu. Max mě bez jasného vysvětlení ubytoval na gauči u svých přátel a noc strávil v bytě svých rodičů. Neptala jsem se, jak jsem měla ve zvyku. Sobotu jsme strávili po památkách a jak se již stalo pařížskou tradicí, večer byl plný nemilých překvapení. Místo romantiky mě čekala čtyřhodinová večeře na venkově. Při jídle se mluvilo jen francouzsky, kdy jsem rozuměla jen slovu *ježek*, které pravděpodobně nebylo součástí rozhovoru tolikrát, kolikrát jsem si myslela.

Nedělní dopoledne jsem strávila v tichosti, ono se blbě mluví, když nikomu nerozumíte. S Maxem jsme vyrazili z venkova dřív a já v autě mlčela dál. Přemýšlela jsem, jestli je poslední společný den vhodným dnem na první hádku nebo to raději jako vždy přejít. Naladila jsem se na optimistickou notu a rozhodla se zvolit milou verzi sama sebe. Byl to skvělý plán, dokud jsme nezaparkovali před jeho domem. Jeho sestra se zrovna vracela domů a Max mě představil jako svou kolegyni a kamarádku z Prahy. Kdybych chodila poctivě do fitka, tak bych v tu chvíli zvedla svůj kufr nad hlavu a hodila ho po něm. Tak jsem si to teda, alespoň představila, ale Anne-Fleur jsem podala ruku a nepřírozeně se usmála. Už jsem se jen modlila, abych byla doma. Asi bych s ním už do odletu nepromluvila, kdyby mu nezavolala jeho matka. Nerozuměla jsem, co mu říká, ale slyšela jsem, jak ho seřvala jako malého kluka. Celý zbledl a převzal štafetu tiché hry. Po několika otázkách, co se stalo, se mi ten šestadvacetiletý chlap naprosto složil. Nikdy jsem Maxe takhle neviděla, vypadal tak zranitelně. Mezi omluvami mi začal vysvětlovat, proč jsem spala u Margot a že podle jeho rodiny nejsem dost dobrá. Nejsem Francouzka. Nejsem dost stará. Prý nám to nevydrží. A nemáme budoucnost. Moc ráda bych ho v té chvíli uklidnila, ale bylo to jako by se na povrch dostaly všechny ty hluboce pohřbené myšlenky, které jsem si nepřipouštěla nad tím cappuccinem.

Chvíli jsem na něj nevěřičně koukala a doufala, že promluví první. To se nestalo, a tak jsem musela já. Sebrala jsem všechnu sílu a řekla mu, že tomu nerozumím, ale že to zvládneme. Že na tom, co si myslí nezáleží. Max se trochu uklidnil a díky bohu i pochlapil. Téměř mlčky jsme se vydali k letišti. Čím dál jsme byli od jeho rodiny, tím víc byl uvolněnější. Najednou to byl ten starý Max s vráskama od úsměvu okolo úst a a bílýma teniskama na nohou. Na letišti už zcela nabyl ztracenou sebedůvěru a ujistil mě o tom, že

záleží na tom, co cítíme my. Že k sobě patříme a milujeme se - odlétala jsem s pocitem, že Max je chlap, kterýho si vezmu. To, co jsem cítila k němu, jsem nikdy předtím necítila.

Následujících pár týdnů do Vánoc jsem strávila šťastná. Trávila jsem hodně času ve škole a v každé volné chvíli jsem si užívala blížící se Vánoce. Max měl v Paříži taky co dělat, naše telefonáty byly méně časté, ale ujišťoval mě, že vše bude v pořádku. A já mlčela a přizpůsobovala se tempu. Přes Vánoce naše komunikace pomalu utichla. Jak snadný utnout kontakt na internetu. Že se Max přestěhoval, jsem se dozvěděla z Facebooku. Takhle moc si mě *mon copain* váží. Vyříkali jsme si to na Nový rok. S lehkou kocovinou jsem se úchýlila k tomu, co mi jde nejlíp. K psaní. A vyjádřila v dopise všechno, co jsem cítila.

Jsem snilek, v té době jsem si neuvědomovala, jak moc naivní. Ale vždycky jsem věřila ve velkou a osudovou lásku. Jako z románu. Jenže bohužel ty, které nejsou od Rosamunde Pilcher, obvykle končí špatně. Velká láska v knihách bývá často tragická. A tak to bylo i s Maxem. Na můj dopis odepsal, že mě miluje a mrzí ho, jak mě odstříhnul. Vzpomínám si, jak nadšená jsem byla. Ležela jsem na posteli pomalu usrkávala kolu a snažila se do sebe dostat burrito. Tady to nadšení mi bohužel nevydrželo dlouho. Pomalu to mezi náma zase vyhaslo. Až to jednou utnul. Bez varování, bez ničeho. Najednou už vůbec nepsal. A až na mé naléhání mi to řekl. Nechtěla jsem se s tím smířit a koupila jsem první letenku do Paříže. Spontánnost k velké lásce patří, že? Ještě když jsem přistála na letišti Charles de Gaulle, tak jsem věřila, že Max je ten pravý muž pro mě. Nic z jeho chování mi neshodilo růžové brýle a když mi na letišti, kam za mnou naštěstí přijel, oznámil, že umírá, přišlo mi to ještě osudovější. Strávili jsme spolu pár nádherných dnů. Avšak náš vztah se neobnovil. *Bâtard*. Následující týdny jsem pomalu zjišťovala, v jaké pasti jsem. Max věděl, jak moc ho miluju. Když nad tím zpětně přemýšlím, myslím, že i on miloval mě. Jenže by bývalo lepší nechat mě být. A já se od něj tehdy nechtěla odstříhnout. Psali jsme si, jako když jsme byli spolu. A já se uzavírala do své bubliny, kde jednou v budoucnu, až to všechno Maxovi dojde, až dostuduju, budeme spolu.

Z týchle bubliny se mě snažila dostat Klára. Neustále mi dohazovala nějaký kluky. Ale já myslela jen na Maxe. Párkrát jsme někam vyrazily, ale obvykle nás otravovali divní chlapi. A jeden večer jsme se opily tak, že jsem si nic nepamatovala, jen jsem se ráno probudila bez Kláry, v cizí modrý mikině a bez svý bundy. Další Klářiný návrhy jsem radši odmítla.

Šťastná náhoda tomu chtěla, že po třech měsících od rozchodu s Maxem jsem potkala Louise. Psali jsme si pár dní. Zjistila jsem, že bydlí kousek ode mě a minimálně předstíral, že mu moje vtipy přijdou vtipný. Vůbec to nebyl můj typ. Jediný co mě zaujalo bylo, že byl

Francouz. Alespoň něco, co mi připomínalo Maxe. Po pár dnech mě pozval na kafe, zrovna ten den jsem se vykašlala na přednášku a řekla mu teda, že se sejdeme.

Potkali jsme se v jedné kavárně, kterou jsme měli na půl cesty. Byl o trochu vyšší než já a na první pohled se mi moc nezdál. Místo kafe si objednal whiskey a já si dala víno. Zpoza sklenky jsem si ho prohlížela, s vypitým vínem mi přišel čím dál hezčí. Měl husté tmavé vlasy a rozložitá ramena. Krátké strniště a tmavé oči. Vzpomněla jsme si na kluka s *Malým princem* z Paříže. Byl mu docela podobný. Snad měli dokonce i stejný tmavomodrý svetr. Vyprávěl mi o svém životě v Praze a o své rodině. Byl otevřený a vřelý, od Maxe se hrozně lišil. Měl neuvěřitelně melodický hlas a jako by se mě s každým slovem snažil, co nejvíce vtáhnout do svého života. Z domluveného krátkého rande se stala dvě vína a po Louisově třetí whiskey i pozvánka na večer s jeho přáteli. Normálně bych se se svou povahou nedala přesvědčit, abych šla, ale chtěla jsem alespoň jeden večer být někým jiným. A tak jsem přikývla.

Venku byl jeden z těch krásných jarních dní, kdy je ve vzduchu cítit teplý déšť a nebe je zamračené. Louis mě vedl jen pár ulic dál do jiné hospody. Pomalu jsem začala panikařit, ale bylo mi už blbý říct, že jdu domů. Přivedl mě ke stolu plného francouzsky mluvících lidí a mně se vybavila nepříjemná francouzská večeře. Jenže po těch vínech jsem si nemohla vzpomenout ani na to, jak se řekne *ježek*. K mému překvapení nebyli všichni Francouzi zabezdění žabožrouti, ale někteří z nich měli i tendenci mluvit anglicky. Večer plynul a já jsem úspěšně obhájila český titul ve stolním fotbálku a konzumaci piva. To byla ještě doba, kdy jsem na svou výdrž ohledně alkoholu byla hrdá. Když jsem na Louise čekala před hospodou, aby mě doprovodil domů, začalo pršet. Přesně jak by to bylo v těch mých romantických filmech. Být to moment s Maxem, tak bych si řekla, jak je to super znamení. Tehdy mi akorát byla zima. Cestou domů mě Louis vzal za ruku a dal mi i první pus. Naštěstí si místo rozkvetlého stromu vybral oprýskaný roh domu. A tím to celé začalo.

Následujících několik týdnů jsme se vídali každý den. A s každým tím dnem jsem si čím dál víc uvědomovala, co mi v tom předchozím vztahu chybělo. Maxovi jsem čím dál tím míň odepisovala a ačkoliv jsem si to nechtěla připustit, postupně jsem se do Louise zamilovala. Nebyla to ta veliká románová láska jako s Maxem. A už vůbec tam nebyla romantická gesta jako v harlekýnkách. Žádné pugety růží, svíčky a romantická večeře v podobě společných špaget, kde bychom si vzájemně předávali masovou kuličku jako Lady a Tramp. Naopak. Večery jsme trávili hraním jengy nebo srazem s jeho přáteli. Já jsem Louisovi nosila kafe a on mi vařil obědy. První *miluju tě* mi řekl po hádce nad popelnicí, ale i přesto se to všechno zdálo reálnější.

Jenže tam neustále bylo nějaký ale. A najednou jsem žila přesně tak, jak jsem si vysnila při naší první schůzce. Byla jsem někým jiným. Znovu šťastná a bezstarostná. Myšlenky na Maxe na dlouho zmizely. Můj nový *mon amour* mi nedal šanci myslet na cokoliv jiného. Trávili jsme spolu každý den a když jsem se náhodou ocitla večer sama, společnost mi dělala flaška růžového a v jejím oparu i pochybnosti, jestli dělám dobře, společně s neotevřenými upozorněními od Maxe. V těchto momentech jsem si říkala, že Louis je takový můj dočasný *copain*. Než se to mezi mnou a Maxem spraví. Než zestárnu a odjedu za ním. Ale dny ubíhaly a my byli pořád spolu a já věděla, že i když nechci, tak ho miluju. A jak se tak fádně říká, z týdnů se staly měsíce a my byli pořád spolu.

Nastoupila jsem na školu a všechno mi vycházelo moc dobře. S mým temperamentem a Louisovým klidem, ale přišly i hádky. Jsem horká hlava a nejraději bych měla všechno hned a po mým. A Louisovi je to jedno, což mě rozčiluje ještě víc. A nebo jak mi Klára po dvou deci nevyžádaně sdělila, hledala jsem jen problém, kde není. Protože prostě nechci být šťastná. Když totiž nebudu s Louisem, třeba mi vesmír zpátky přihraje Maxe. Tady tu její teorii jsem odmítla s tím, že toho *bâtard* už nechci vidět a Louise mám ráda. Na což mi sdělila, že ona to ví, ale že bych si to měla uvědomit i já. A že bych měla přestat žít v těch svým romantickým iluzích, kde jsou všichni chlapi romantici jako Ted Mosby a ženy po ránu vypadají nádherně. Načež já to radši pohrbila hluboko jako všechno, co nechci slyšet nebo donekonečna odkládám.

A úspěšně jsem si na to nevzpomněla až do dnešního zasněženého odpoledne. Znovu jsem si zamíchala svoje, teď už studené latté a zamyslela se nad tím, jestli jsem se nemohla narodit v porodnici, která byla postavená na indiánském pohřebišti, nebo proč mám sakra takovou smůlu? Bezmyšlenkovitě jsem zalistovala svým sešitem s *Malým princem* a zastavila se na zápisu z oné kavárny v Paříži. O pohledném klukovi, co měl podobnu úchylku na dětskou knihu jako já. Co on asi teď dělá? Někde jsme četla, že od každého člověka na světě nás dělí šest lidí, šest kontaktů, které by nás k onomu člověku dovedly. Zkoušela jsem tu teorii s Klárou na pár slavných lidech a od Cilliana Murphyho mě dělí jen čtyři. Bohužel nikdo z nich nevidí důležitost našeho seznámení stejně jako já. A když jsou to čtyři lidi od Cilliana, k tomu klukovi taky nemůžu mít daleko. Momentálně určitě stejně daleko jako k Louisovi. Ten je teď na svém týdenním pobytu ve Francii. Jel tam za rodinou a prací. Ale asi na vysoký vynechal matiku, neboť z původních sedmi dnů, tam je už osmadvacet. A proto tady sedím a ignoruju jeho textovky. A píšu si svůj seznam pro a proti jako Rory Gilmore. Všechna pro sbírám za pomoci vzpomínek na naše hezký časy. Jako když mi na zrcadlo psal *Mais si tu es belle – Ale ano, jsi krásná*. Nebo když mi za ucho

uhlazoval pramen vlasů. Jenže pak jsou tu i ty momenty, jako když po mně hodil můj starý iPod nano, když jsem si dovolila sedět na schodech vedle kamarádky Hanky, která zrovna flirtovala s asi pěti klukama, a já mezitím super atraktivně jedla tacos se sýrem dva metry od nich. Hlavně že on se může bavit se všema holkama z práce, tomu se říká dvojí metr. *Bâtard*. Přesto všechno jsou obě kolonky mého seznamu dost vyrovnané. Ale ani tak nevím, jestli je to ten pravý. Víím, že znám jako jakákoliv jiná naivka od Rosamunde Pilcher, ale já prostě jinak nemůžu. Když už můj život musí být jak z filmu v tom negativním, tak přece můžu mít i filmovou lásku. Jenže jak člověk pozná, že je to ten pravý? Napila jsem se svého studeného latté a začala mu psát dopis.

Nicolas

Zbývaly dva týdny do Vánoc. Jako každý rok byly i letos ulice Paříže přečpané uspěchanými *Parisiens* a turisty, kteří si přijeli vychutnat atmosféru města světel a přicházejících Vánoc. Venku byla příšerná zima a brácha měl za mnou přijet až za hodinu. Zapadl jsem do naší oblíbené kavárny kousek od Gare du Nord. U pultu stála Pauline a já ji pozdravil a objednal si černou kávu. Chvilí po mně přišel pár, asi japonských turistů, a objednali si obligátní cappuccino a croissant. Sundal jsem si svetr a uhladil si košili. Jak znám bráchu, bude mít zpoždění. Z tašky jsem vytáhl notes a zapsal si několik postřehů, co mne napadly, a následně jsem se snažil začíst do *Malého prince*. Tu knihu miluju už od dětství, ale před klukama ji radši nečtu.

Moje soustředění bohužel kazily neustále se opakující koledy a zvuk kávovaru. Pauline mi přinesla kávu. Já se na ní usmál a bezděky si prohrábl rozčuchané vlasy. Dál jsem se snažil číst, když se dveře kavárny otevřely a mě ovanul studený vítr. Cítil jsem na sobě něčí pohled a vzhlédl od knihy. Stála tam dívka, zhruba v mém věku, a propichovala mě zelenýma očima. Oblečená byla jako Pařížanka, ale vypadala spíš jako Irka. Zrzavé vlnité vlasy jí vykukovaly z baretu a obličej měla posetý pihami. Byla *trés jolie*. Usmál jsem se na ni svým nejlepším úsměvem a ona celá ztuhla a zrudla. Pak se rychle pokusila pohnout, ale narazila do pultu a shodila Pauline na zem kelímky. Přišlo mi, že to není snad možné, ale zrudla ještě víc a místo *excusez-moi* řekla *s'il vous plaît*. Přesto, že to řekla špatně, tak byl její přízvuk roztomilý. Pauline ji odpověděla, že se nic neděje a zeptala se odkud je. Slečna jí očividně nerozuměla a jen přikyvovala. Pauline se jí zeptala ještě na pár věcí, ale když se nedočkala odpovědi, ale jen přikyvování, tak to vzdala. Zrzka si objednala cappuccino, jako každý turista, a sedla si k oknu, ze kterého vyhlížela a hodně se snažila vyhnout mému pohledu.

Já od ní ale nemohl odtrhnout oči. Nevypadala tak nabubřele jako většina Francouzek, co znám, a přitom by ji leckterá mohla závidět. Byla krásná. Dlouhé vlasy ji ve vlnách splývaly po zádech a když venku začal padat sníh, celá se rozzářila a byla ještě krásnější. Při pití cappuccina pozorovala ruch ulice a svůj mobil. Přemýšlel jsem, jestli na někoho čeká a rozhodl se jí dát svůj telefon. Napsal jsem ho na papír z notesu a vytrhl ho. Ona si mezitím ale vzala kabát a ve dveřích se na mě otočila. Stihl jsem se už jenom usmát.

Ještě pár dní mě trápilo, že jsme jí svůj telefon nedal. Vlastně to byla první věc, co jsem řekl bráchovi, když s dvacetiminutovým zpožděním přišel. Dal si kafe a vyrazili jsme za klukama do města. Jsme si dost blízcí a chtěli jsme si užít poslední dny, než zase odletí do Prahy.

V neděli jsem ho odvezl na letiště a jako vždycky ho doprovodil. Letiště bylo narvaný a u kontroly jsme se rozloučili. Nebylo to nijak srdceryvný. Věděli jsme, že se uvidíme brzy. Na Vánoce, pak v únoru.

Vracel jsme se od check-inu, když jsem ji zas uviděl. Letiště bylo narvaný, ale tak mě zaujala, že bych ji poznal všude. Vlasy měla stažený do nedbalýho drdolu a stála na špičkách, aby přes vysokou paní před sebou viděla na tabuli s odlety. Otočil jsem směr své chůze a vydal se k ní. Než jsem si však všimnul vysokýho kluka, který ji zezadu obejmul a něco ji zašeptal do ucha. Ona lehce zrudla a zešíroka se usmála. Zarazil jsem se. Skvělý, chodí s takovým staříkem. Potřásl jsem hlavou a vydal se pryč z odletové haly, taková blbost. Vždyť ji vůbec neznám. A není odsud. Zahnal jsem na ni myšlenky a nevzpomněl si na ni několik následujících měsíců.

Až byl konec února a já seděl v bráchově pražském bytě. Byli jsme v jeho pokoji namačkaní jako klauni v autě. Byli tu všichni jeho kámoši a každéj jsme měli lahváče Kozla. Podle bráchy je to tady to nejlepší pivo. Mně v Praze přijde jakýkoliv pivo dobrý, rozhodně lepší než, co máme doma. Snažili jsme se být co nejvíc potichu, abychom nepřitáhli pozornost bráchova vlezlýho spolubydlícího Oldy. Ale co byste chtěli od sedmi kluků po dvacítce. Takže jsme se za nedlouho zvedli a vyrazili do jejich oblíbenýho podniku. Nebylo to daleko od bytu a měli točený pivo a bowlingový dráhy. Brácha šel s pár kámošema hrát a já se s Markem a Cyrilem uvelebil na ošuntělém gauči. Z dolní místnosti se ozýval veselý pokřik. Cestou ven na cígo jsme tam nakoukli a byly tam kulečnickový stoly, fotbálek a šipky. A taky partička nějakých chlapů. Před hospodou jsme si zapálili a ledový vzduch nás štípal do tváře, tak jsem se co nejvíc zachumlal do šály. Na druhé straně ulice stálo několik hloučků lidí, které jsme v té tmě určili jen podle pohupujících se oranžových koleček ve vzduchu. Dveře v baru naproti se otevřely a světlo z baru ozářilo holku, která stála těsně u nich, měla

zrzavé vlnité vlasy. Vedle ní byla další holka a nějací dva kluci, co jim něco vykládali. Než se dveře zase zavřely, stihl jsem zaregistrovat její znužený výraz a jak se k ní jeden ten kluk nahnul až moc. Opřel si ruku o zeď za ní, až ji uvěznil mezi sebou a zdí. Dveře se zavřely a byly zas převážně vidět jen konce cigaret. Koukal jsem na tu holku, zatímco Cyril a Marek rozebírali včerejší fotbal. Druhá holka těm klukům něco řekla, vzala zrzku za ruku a rázovala si to přes ulici k nám. Pouliční lampa je osvětila a já už si byl jistý. Byla to ta holka z Paříže. Podle chůze byla ovíněná, ale snad ještě krásnější. Zastavili se kousek od nás a zrzka něco zběsile hledala v tašce. Zaslechl jsem, jak se na něco ptá své kamarádky, nerozuměl jsem jí, protože opile žvatlala česky. Ale ta druhá se vydala dovnitř, zatím co zrzka se opřela o stěnu. A rukama si hladila holé paže. Byl začátek března a večer byla ještě zima. Kluci ještě řešili fotbal a já jsem šel k ní. Nechal jsem ji dostatek prostoru, aby se mě nebála, ale byl jsem tak blízko, aby mě slyšela.

„Jsi v pohodě?“ zeptal jsem se jí anglicky. Podívala se na mě a přimhouřila oči, jako by se snažila na něco vzpomenout. Nakonec se usmála a opilou angličtinou mi řekla, že ano, že jen čeká na kamarádku, až ji přinese vodu. Prohlídl jsem si ji a viděl, že se zimou celá třese. Nevím, proč jsem to udělal, tyhle romantický blbosti mě obvykle nezajímají, ale něco mě k ní táhlo a než mi to došlo, tak jsem si sundal svoji mikinu a podal ji jí. Vykulila oči, ale vzala si ji na sebe. Usmál jsem se na ni a představil se. Řekla mi, že Nikola je jméno pro holku a začala se smát. Snažil jsem se jí vysvětlit, že se to píše Nicolas, ale myslím, že mě nevnímala. Po chvíli jsem to vzdal a zeptal se na její jméno. Olivie. Chvíli jsme si povídali. Byla roztomile upřímná, prý ji kamarádka tahá ven, aby nebyla smutná po rozchodu. Rozchod. Měl jsem z toho radost a upřímně mě zajímalo všechno, co mi říkala. To mi vůbec nebylo podobné. Obvykle jsem holky poslouchat nemusel, stačilo, aby mě viděli, k tomu vypracovaný svaly a bylo. Povídali jsme si asi deset minut, Marek s Cyrilem mezitím dokouřili a šli dovnitř. Olivii občas nebylo přes její opilost rozumět a její kamarádka pořád nešla, tak jsem ji nabídl, že půjdeme za ní. Jí nebylo moc dobře a chtěla zůstat na vzduchu. Vydal jsem se pro vodu a kamarádku.

Hned ve dveřích jsem se srazil s bráchou a klukama. Byli už taky značně v náladě, začali si mě dobírat, a i přes mou snahu se jim povedlo mě dotáhnout ke kulečníku. Než se mi povedlo se jim vyvlíknout a dojít pro vodu, uběhlo několik minut. Její kamarádku jsem nemohl najít, a tak jsem si alespoň vzal bundu a šel ven. Olivie už tam ale nebyla. Do Paříže jsem se vrátil bez mikiny a jejího čísla.

Snažil jsem se na ni nemyslet a pár měsíců se mi to dařilo. Zaměstnal jsem se, jak nejlíp to šlo, čas od času jsem si psal s bráchou, ale on není moc sdílný. Stáhl jsme si Tinder

a randil, ale žádná z těch holek mě moc nezaujala. Nemohl jsem dostat Olivii z hlavy, něco mě k ní táhlo. Mezitím bráchovi se v Praze dařilo líp. Prý potkal super holku, nechtěl mi o ní moc říct a upřímně mě to ani nezajímalo. Náš kontakt dost ochabl, až jsme spolu přestali mluvit.

Změnilo se to, když přiletěl do Paříže. Bylo to v listopadu na týden. Ale zůstal déle a začal mít nějaký problémy se svou holkou, jak se mi jednou večer svěřil. Nevypadal, že by mi to chtěl říct a já, že bych to chtěl slyšet, ale neměl nikoho jiného.

Začal mi vyprávět o své *copine*, přezdíval ji *Toi*. Vyložil mi, jak se seznámili a jaké to mezi nimi bylo. A hlavně, co se mezi nimi děje teď. Sám neví, jak se rozhodnout, jestli pro práci tady nebo pro život s ní. Je mu čtyřicet a jak má v tomhle věku vědět, jestli je to člověk, s kterým stráví zbytek života. Probrali jsme to spolu, jak kdybychom byli holky a venku mezitím začalo sněžit. Brácha jí napsal několik textovek, ale neodepsala a on se zdál nervózní. To u něj nebylo moc zvykem. Při každém cinknutí, obvykle mého mobilu, nadskočil. Až mu odepsala. Přečetl si to a beze sova mi podal telefon.

Mon amour,

víš, co je pro mě láska? Láska je, když upřednostníš potřeby někoho jiného před ty své. Když uděláš cokoli pro jejich štěstí. Když si raději necháš ublížit, aby jejich bolest byla o něco menší. Je to když v noci běžíš pro léky, jelikož jim není dobře. Když jim půjčíš svůj svetr. Když se probudíš ve tři v noci, jen abys s nimi mohl mluvit. Nebo když za nimi letíš, jen protože zmínili, že tě potřebují u sebe.

Láska je to, co jsme měli a co cítím k tobě, protože vidět tě alespoň na chvíli šťastného, dělá šťastnou mě a stojí to za všechno na světě. Láska není o velkých gestech, ale o tom přinést někomu čokoládu, protože ji milují anebo je držet za ruku, když se necítí dobře. Poslouchat je, když se potřebují vypovídat a na nic se neptat, když potřebují mlčet. Je to společně vyrůst a být díky tomu druhému lepším člověkem. A hlavně vědět, že jsou na tvé straně, protože tě milují takového, jaký jsi. Je to být schopný podívat se na svět jejich očima a očekávat dobro.

A i když máme problémy, nic bych na nás nezměnila. Nic na světě není jen dobré a nikdy nevíme, jestli je to to pravé, člověk prostě musí věřit.

S láskou Olivie

Ohromeně jsem koukal na ten podpis. Olivia. Shoda jmen nebo je to ta Olivie? Brácha na mě koukal a já jsem mu podal mobil zpět. Přemýšlel jsem, jestli se ho mám zeptat na

fotku nebo ne. Jenže, i kdyby to byla ta samá, co na tom sejde? Louis vypadal uvolněně a začal něco ťukat na svém mobilu. Já jsem se sebral a šel se projít na vzduch.

Vánoce jsme po dlouhé době strávili společně a po nich se Louis vrátil do Prahy. S jeho Olivii jim to prý klapalo. A já jsme se tak nějak protloukal. S Pauline jsme chodili na večírky a týdny ubíhaly. Máma na mě po nějaké době začala ječet, že nemůžu skoro každý ráno přijít nadranej a zbytek dne prospat, abych se pak zase paktoval s těma svýma povedenýma kamarádíčkama. Jen jsem nad tím mávnul rukou. Až mi jednoho dne řekla, že si buď najdu práci nebo se odstěhuju. Byla asi půlka května a bylo mi to jedno. Jenže pak mi zavolal Louis. Máma si mu stěžovala, a tak ho napadlo, že bych mohl přijet za ním. Bydlet s ním a u Marka ve firmě hledají francouzsky mluvící lidi. Myslel jsem, že bydlí s Olivíí. A tu jsem vidět nechtěl. Bez okolků jsme se ho na ni zeptal. Prý už nejsou spolu. Bylo mi ho skoro líto.

Tři dny na to jsem už stál v Praze na letišti a vyhlížel jsem ho. Louis přišel jako obvykle pozdě a odvezl mě domů. Vybalil jsem si pár svých věcí a večer šel s klukama na pivo. Marek se nás zeptal, jestli zítra nechceme jít s ním a Camille do kina. Prý dávají *Malého prince*. Proč ne. Nic lepšího stejně nemám. Pohovor mám až v pondělí.

Byl čtvrtek, něco málo po čtvrtý, a já jsem měl být za třicet minut u Světozoru. Marek nám koupil lístky do poslední řady. Vystoupil jsem na stanici u Národního divadla. Venku bylo pod mrakem. Ušel jsme pár kroků, byl jsem zrovna vedle zvláště vypadající kavárny, jmenovala se Vzorkovna, když začalo pršet. Zrychlil jsem, a i déšť byl vydatnější. Přetáhl jsem si bundu přes hlavu, abych nebyl úplně durch. Na konci ulice jsem chtěl přejít, podíval jsem se doleva, kde nic nejelo. Vpravo byla tramvaj, ale zpomalila a pustila mě, nechtěl jsem ji zdržovat a popoběhl jsem. Byl jsem skoro na konci, když jsem na boku ucítil silný náraz. Zvuk toho nárazu se mi rozhučel v uších. Nemohl jsme se nadechnout a spadl jsem na zem. Pak už byla jen tma.

Olivia

Klára běžela koupit lístky na autobus a já jsme s našima kuframa čekala v hale. Miluju letištní haly, jsou plné očekávání a emocí. Lidé, co se loučí. Lidé, co se shledávají. Natěšení turisté. Všechno je tady takové hezčí. Nevím, co Kláře trvalo tak dlouho, byla středa odpoledne a letiště bylo celkem prázdné. Byla jsem z letu celkem rozlámaná a už jsem se těšila domů.

Barcelona byla Klářin nápad, jako skoro všechno. Koupila mi letenky po rozchodu s Louisem, že si najdu pro změnu Španěla, vtipkovala celou dobu. Španěla jsem si nenašla,

ale bylo to skvělý. Koupaly jsme se v moři a užívaly si slunce. Ne jako teď v zamračené Praze. Přitáhla jsem si modrou mikinu blíž k tělu a netrpělivě se rozhlídla. A tam stál. Nalevo ode mě, viděla jsem ho z profilu, ale byl to on. *Parisien*. Kluk s *Malým princem*. Byl snad ještě hezčí než v Paříži. To je dobrá náhoda, napadlo mě. Možná bych mu mohla dát číslo, rozhodla jsem se, než mě něco chytlo za paži a táhlo od něj k východu.

„Co to děláš?“ obořila jsem se na Kláru.

„Viděla jsem venku Louise, tak pojď!“ zavelela, a i nadále mě táhla ven. Nechtíc jsem svolila a vyrazily jsme domů. Klára si šla hned lehnout a já se pokusila zachránit alespoň nějaké kytky, co jsme tu měly. Nechtěla jsem prospat odpoledne, a tak jsme jen tak ležela a projížděla Facebook, když na mě vyskočila reklama na Světozor. Zítra tam hrají *Malého prince*. Nahlas jsem se zasmála, až jsem vzbudila Kláru, která po mně hodila polštářem a zeptala se, proč se tak přihlouple směju. Řekla jsem jí o promítání a Klára slíbila, že když teď zmlknu, tak zítra půjde se mnou. Usmála jsem se a zaklapla notebook.

Byl čtvrtek, čtyři dvacet a já jsem se nasupeně koukala na Kláru, která seděla vedle mě v tramvaji. Ta si prohrábla své perfektně natočené vlasy a dělala, že netuší, proč jsem na ni naštvaná.

„Co je?“ zeptala se mě po chvíli, když jsem ji nepřestávala propichovat pohledem.

„Přijdem pozdě.“ Procedila jsem skrze zuby.

„Nepřijdem,“ oponovala mi, „za prvé, máme lístky a za druhé za to nemůžu já, ale tahle zaseknutá tramvaj.“

V tom měla asi trochu pravdu. Stáli jsme tu už deset minut, kousek od zastávky Národní divadlo, a nehnuli jsme se ani o píd'. Cestující už chvíli nervózně pochodovali po voze. Řidič dělal, že to nevidí, až na něj zařukal chlapík v obleku, něco mu rychle řekl a řidič s povzdechem otevřel dveře mimo stanici. Popadla jsem Kláru a vystřelila z tramvaje. Když sebou hodíme, tak to do Světozoru stihneme. Popohnala jsem Kláru a za nedlouho jsme viděly, proč naše tramvaj, tak dlouho stála. Skoro až k Národní třídě se táhla dlouhá řada tramvajů, na rohu se Spálenou blikala sanitka a policejní auto. Několik kolemjdoucích zvědavě nakukovalo a slečna stojící nedaleko nabořeného auta usedavě vzlykala. Zamrazilo mě a raději jsem odvrátila pohled. Klára se tvářila obdobně, a tak jsme obě bezděky přidaly do kroku, do Světozoru jsme doběhly ve třicet pět.

Před kinem stála hezká slečna a vysoký tmavovlasý mladík, který někomu telefonoval. Prošly jsme okolo nich. Uvaděčka právě zavírala dveře a káravě se zahleděla na naše udýchané obličej. Pustila nás dovnitř a my se ve tmě probíjely do poslední řady na naše

místa. Sedly jsme si a já si všimla, že pár, který stál venku, prošel s námi dovnitř. Měli místa kousek od nás. Vlastně mezi námi zůstalo jen jedno prázdné sedadlo...